

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A6-0140/2005

10.5.2005

MIETINTÖ

vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista laajentuneessa
Euroopan unionissa
(2005/2008(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Claude Moraes

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	3
TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNANLAUSUNTO.....	18
KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	21
NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	23
ASIAN KÄSITTELY.....	27

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista laajentuneessa Euroopan unionissa (2005/2008(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 ja 7 artiklan, joissa määritellään tavoitteeksi unionin kehittäminen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena ja vahvistetaan vapauden, kansanvallan, perusoikeuksien suojelun ja oikeusvaltion periaatteet,
- ottaa erityisesti huomioon EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, jossa määrätään, että yhteisön tehtävänä on torjua sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää, sekä 63 artiklan, jossa määrätään niistä turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan puitteista, joissa kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista edistetään, ja muut EU:n toiminnan oikeusperustat tällä alalla,
- ottaa huomioon ehdotuksen sopimukseksi Euroopan perustuslaista, jossa yhteisön säännöstöä kehitetään pidemmälle erityisesti sisällyttämällä kyseiseen sopimukseen Euroopan unionin perusoikeuskirja, mikä tuo perusoikeuksien käsitteen aikaisempaa voimakkaammin esille¹,
- ottaa huomioon perustuslaista tehdyn sopimuksen I-14 artiklan, joka koskee jaettua toimivaltaa ja jossa siten asetetaan EU:lle vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyviä velvoitteita, ihmisoikeudet mukaan lukien, muistuttaen, että vähemmistöjen oikeudet ovat keskeinen osa yleisiä ihmisoikeuksia,
- ottaa huomioon neuvoston 29. kesäkuuta 2000 antaman direktiivin 2000/43/EY rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta² ja neuvoston 27. marraskuuta 2000 antaman direktiivin 2000/78/EY yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista³ sekä 23. syyskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/73/EY miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja

¹ Kun Euroopan perustuslaista tehty sopimus astuu voimaan, ”vähemmistöjen” käsite esiintyy ensimmäistä kertaa primaarioikeudessa kahdessa säännöksessä: perusoikeuskirjan 21 artiklassa (perustuslaista tehdyn sopimuksen II-81 artikla), jossa kielletään ”kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen” perustuva syrjintä, ja perustuslaista tehdyn sopimuksen I-2 artiklassa, jossa säädetään, että ”ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina” on ”unionin perustana oleva arvo”. Perustuslaista tehdyssä sopimuksessa todetaan lisäksi, että ”unioni torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää sekä edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja sosiaalista suojelua, naisten ja miesten tasa-arvoa, sukupolvien välistä yhteisvastuuta ja lapsen oikeuksien suojelua” (I-3 artiklan 3 kohdan 2 alakohta).

² EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

³ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta¹,

- ottaa huomioon erityisesti komission vihreän kirjan tasa-arvosta ja syrjimättömyydestä laajentuneessa Euroopan unionissa (KOM(2004)0379) sekä Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (EUMC) antamat vuosikertomukset ja aihekohtaiset kertomukset,
 - ottaa huomioon työjärjestyksensä 45 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot (A6-0140/2005),
- A. muistuttaa, että vähemmistöjen suojelu ja syrjinnän torjuminen poikkeavat toisistaan; katsoo, että yhtäläinen kohtelu ei ole erivapaus, vaan kaikkien kansalaisten perusoikeus, ja että suvaitsevaisuuden olisi oltava yleinen elämänasenne eikä vain harvoille myönnettävä palvelus; katsoo siksi, että syrjintää on kaikissa muodoissaan torjuttava yhtäläisellä tarmokkuudella; muistuttaa, että kansalliset vähemmistöt edistävät osaltaan Euroopan rikkautta;

Syrjinnän vastaisten poliitikkojen ja vähemmistöjen suojelun poliittinen ulottuvuus ja pakottava tarve

1. katsoo, että laajentuneelle 25 jäsenvaltion EU:lle ja sen 450 miljoonalle asukkaalle on ensisijaisen tärkeää
 - tehostaa yhteyksiä EU:n kansojen ja yhdentymishankkeen välillä samalla, kun vahvistetaan tunnetta Euroopan unioniin kuulumisesta ja entistä voimakkaammin tunnustetaan jokaisen oma historia, kulttuuri, identiteetti ja erityislaatuisuus;
 - toissijaisuusperiaatetta noudattaen toimia ja käyttää valtaa johdonmukaisemmin paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla,
 - panna ajoissa täytäntöön nykyinen alaa koskeva lainsäädäntö ja saattaa direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä;
 - noudattaa Euroopan parlamentin 20 päivänä huhtikuuta 2004 antamassa päätöslauselmassa, joka koskee komission tiedonantoa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklasta "Unionin perusarvojen kunnioittaminen ja edistäminen", tarkoitettua luottamusperiaatetta²;
2. muistuttaa, että EY:n perustamissopimuksen 191 artiklassa todetaan, että Euroopan tason poliittiset puolueet ovat tärkeä yhdentymistä edistävä tekijä unionissa; on sen vuoksi

¹ EYVL L 269, 5.10.2002, s. 15.

² Hyväksytyt tekstit, P5_TA(2004)0309.

huolissaan, että nimekkäiden poliitikkojen ja hallitusten jäsenten ilmeisen rasistiset, antisemiittiset sekä islamilla ja homoseksuaalisuudella pelottelevat lausunnot ja toimet saavat yhä laajempaa kannatusta; kehottaa kaikkia poliittisia puolueita sitoutumaan uudelleen 5. joulukuuta 1997 annettuun, rasistisen yhteiskunnan torjumista koskevaan poliittisten puolueiden peruskirjaan, ja korostaa siksi, että puolueiden on yhteiskuntaan integroivan vähemmistöpolitiikan perusedellytyksenä huolehdittava seuraavista tarpeista:

- riittävää edustus poliittisessa päätöksenteossa,
 - vähemmistöjen yhtäläisen kohtelun turvaaminen koulutuksen, terveydenhoidon, sosiaalipalvelujen, oikeusjärjestelmän ja julkisten palvelujen suhteen
 - EU:n ja sen jäsenvaltioiden kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden huomioon ottaminen Euroopan parlamentissa (koska yksittäisen jäsenvaltion paikkaluku vähenee jokaisen tulevan laajentumisen myötä);
3. panee merkille, että yleisesti ottaen vähemmistökysymykset eivät ole olleet tarpeeksi tärkeällä sijalla unionin toimintaohjelmassa, ja nyt niihin on kiinnitettävä enemmän huomiota, jotta tehostettaisiin julkisten viranomaisten toteuttamien toimenpiteiden vaikuttavuutta tällä alalla; katsoo, että tulevan perusoikeusviraston on oltava tässä suhteessa avainasemassa;
 4. korostaa, että viimeaikaiset ja tulevat laajentumiset ovat johtaneet ja johtavat kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten jäsenvaltioiden lukumäärän kasvuun; katsoo siksi, että EU:lla on erityisen velvollisuus turvata vähemmistöjen oikeuksia;
 5. korostaa, että vähemmistöjen oikeudet ovat olennainen osa keskeisiä ihmisoikeuksia, ja katsoo, että on välttämätöntä erottaa selvästi toisistaan (kansalliset) vähemmistöt, maahanmuuttajat ja turvapaikan hakijat;
 6. kehottaa komissiota laatimaan kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevat toimenpidestandardit ja ottamaan silloin asianmukaisesti huomioon kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 4 artiklan 2 kohdan: "Sopimuspuolet sitoutuvat tarvittaessa ryhtymään riittäviin toimenpiteisiin täyden ja tehokkaan yhdenvertaisuuden edistämiseksi kaikilla talous- ja yhteiskuntaelämän sekä poliittisen elämän ja kulttuurielämän aloilla kansalliseen vähemmistöön ja valtaväestöön kuuluvien välillä. Tässä suhteessa sopimuspuolten tulee asianmukaisesti ottaa huomioon kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden erityisolosuhteet.";
 7. huomauttaa, että vähemmistöpolitiikka on epäjohdonmukaista: vaikka vähemmistöjen suojelu kuuluu osana Kööpenhaminan kriteereihin, vähemmistöjen oikeuksille ei ole normeja yhteisön politiikassa eikä yhteisössä ole päästy yksimielisyyteen siitä, kenet voidaan katsoa vähemmistön jäseneksi; ottaa huomioon, ettei vähemmistön käsitettä ole määriteltä YK:n julistuksessa kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksista eikä Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevassa puiteyleissopimuksessa; suosittelee sen vuoksi, että asiasta annettavan määritelmän olisi perustuttava Euroopan neuvoston suosituksessa

1201(1993) olevaan kansallisen vähemmistön määritelmään, jonka mukaan sillä tarkoitetaan valtiossa olevaa henkilöryhmää:

- joka asuu tämän valtion alueella,
 - jolla on pitkäaikaiset, kiinteät ja kestävät suhteet tähän valtioon,
 - joka osoittaa erottuvia etnisiä, kulttuurisia, uskonnollisia tai kielellisiä erityispiirteitä,
 - joka on tarpeeksi edustava, vaikka onkin vähälukuisempi kuin tämän valtion muu vastaava väestö tai sen tietyn alueen väestö,
 - jolla on halu yhdessä säilyttää yhteisöidentiteettinsä, mukaan lukien kulttuurinsa, perinteensä, uskontonsa tai kielensä;
8. katsoo, kuten edellä esitetystä käy ilmi, että
- ei ole olemassa mitään yksittäistä ratkaisua, jolla kohennettaisiin kaikkien vähemmistöjen asemaa kaikissa jäsenvaltioissa,
 - EU:n julkisille viranomaisille voitaisiin kehittää yhteisiä tavoitteita ja vähimmäistavoitteita ottamalla huomioon monista jäsenvaltioista aiemmin saadut kokemukset, etenkin parhaista käytänteistä ja useissa jäsenvaltioissa käytävästä sosiaalisesta vuoropuhelusta, saadut kokemukset, ja YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, YK:n kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja Euroopan neuvoston sopimusten, kuten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen ja Euroopan alueellisten tai vähemmistökielten peruskirjan ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen kahdennentoista lisäpöytäkirjan, täytäntöönpanon perusteella; muistuttaa lisäksi Etyjin yhteydessä kehitettyjen periaatteiden täytäntöönpanosta, erityisesti kansallisen vähemmistöjen tehokasta yhteiskunnalliseen elämään osallistumista koskevien Lundin suositusten, kansallisten vähemmistöjen koulutusoikeuksia koskevien Haagin suositusten sekä kansallisten vähemmistöjen kielellisiä oikeuksia koskevien suositusten täytäntöönpanosta;
9. panee merkille, että komissio on jo ottanut nämä vaatimukset huomioon Kööpenhaminan kriteerien yhteydessä¹ käydessään jäsenyysneuvotteluja Keski- ja Itä-Euroopan valtioiden, Kyproksen, Maltaan ja nykyisten hakija- ja ehdokasvaltioiden kanssa;
10. painottaa sitä tosiseikkaa, että pannessaan täytäntöön vähemmistöjen suojelun ja syrjimättömyyden politiikkaa EU:n ei pidä pyrkiä kyseenalaistamaan jäsenvaltioidensa oikeudellista tai perustuslaillista rakennetta tai sitä, että kaikki ovat yhdenvertaisia lain edessä;

¹ Yksi kolmesta Kööpenhaminan kriteeristä sisältää vakaan demokratian, oikeusvaltion periaatteiden ja ihmisoikeuksien noudattamisen sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun.

EY:n perustamissopimuksen 13 artiklaan perustuvien toimenpiteiden puutteellinen toteuttaminen jäsenvaltioissa

11. pahoittelee jäsenvaltioiden heikkoa edistymistä puutetta syrjinnän vastaisen politiikan täytäntöönpanossa; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita erityisesti nopeuttamaan kyseisen politiikan, ja etenkin direkttiivien 2000/43/EY ja 2000/78/EY täytäntöönpanoa, ja kehottaa komissiota sisällyttämään yhtäläiset mahdollisuudet kaikille -aiheisen eurooppalaisen teemavuoden yhdeksi tavoitteeksi tarpeen löytää asianmukainen ratkaisu ongelmiin, jotka koskevat:
- yhteisön lainsäädännön myöhäistä tai puutteellista saattamista osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä¹,
 - tasa-arvoelinten perustamatta jäämistä²,
 - kansalaisjärjestöjen laillista asemaa koskevien riittävien määräysten vahvistamatta jäämistä,
 - koulutukseen ja kapasiteetin lisäämistä, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä tehokkaan syrjinnän vastaisen lainsäädännön kannalta (tuomareille, asianajajille, valtioista riippumattomien järjestöjen omille asianajajille jne. on selvästikin tarjottava koulutusta olennaisista säännöksistä ja käsitteistä, kuten suoran ja välillisen syrjinnän ja todistustaakan käsitteistä),
 - tietojen levittämistä ja valistuskampanjoiden käynnistämistä, koska direktiiveissä säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta tiedottaa kansalaisille syrjinnänvastaisesta lainsäädännöstä (valtioista riippumattomien järjestöjen ja työmarkkinaosapuolten osallistuminen on keskeistä tiedottamisen kannalta ja sen varmistamiseksi, että syrjinnän mahdolliset kohteet saavat tietoa direktiivin suomista mahdollisuuksista);
12. panee merkille, että on tärkeää kehittää mekanismeja, joiden avulla tietosuojalainsäädäntöä noudattaen voidaan kerätä tietoja rotuun perustuvasta syrjinnästä, jolloin voidaan tehokkaasti yksilöidä, tarkkailla ja arvioida rotuun perustuvan syrjinnän vastaista politiikkaa ja käytäntöjä sekä edistää rotujen välistä tasa-arvoa;
13. ottaa huomioon, että monissa tapauksissa yhteisön lainsäädäntöä pannaan ainoastaan rajoitetusti täytäntöön, mikä johtuu lähinnä kansalaisten yhteiskunnallisia rakenteita koskevasta tietämättömyydestä, heidän epäluuloisuudestaan ja epäilyksistään; katsoo, että jäsenvaltioiden olisi rohkaistava julkisen ja yksityisen sektorin työnantajia lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytännön toimien avulla edistämään suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti tasa-arvon periaatetta ja syrjimätöntä kohtelua

¹ Komissio on jo käynnistänyt ilmoittamatta jättämistä koskevan rikkomismenettelyn eräitä jäsenvaltioita vastaan. Uusia rikkomismenettelyjä käynnistettäneen noudattamatta jättämisen perusteella (epätäydellinen tai virheellinen soveltaminen) piakkoin.

² Komissio on huolissaan, koska eräät jäsenvaltiot eivät ole kyenneet perustamaan direktiivissä 2000/43/EY edellytetyjä tasa-arvoelimiä. Vaikka elimet olisi perustettu, toisinaan saatetaan epäillä niiden itsenäisyyttä tai toimintakykyä.

työelämässä ja -oloissa, työnsaantimahdollisuuksissa, urakehityksessä, palkkauksessa ja ammatillisessa koulutuksessa;

14. kannattaa yhdenmukaista lähestymistapaa tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä epätasaisen palkkajakauman estämiseen ja oikaisemiseen ja näiden käsitteiden valtavirtaistamista niihin liittyvillä EU:n politiikan aloilla; katsoo, että tavoitteena on varmistaa, että jäsenvaltiot vaalivat tehokkaasti ja asianmukaisesti yhä suurempaa moninaisuutta yhteiskunnissaan;
15. pitää myönteisenä edellä mainitussa vihreässä kirjassa ehdotettua toteutettavuustutkimusta askeleena kohti EU:n yhteisiä suojelunormeja ja kannattaa EU:n tason lainsäädäntöä, jolla edistetään tasa-arvoa ja kielletään syrjintä tavaroiden ja palvelujen tarjonnassa vammaisuuden, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen ja iän perusteella;
16. katsoo, että globalisaation yhteydessä, jossa taloudellinen toiminta ei ole maantieteellisesti rajoittunutta ja pääomien ja työn liikkuvuus on saavuttanut ennennäkemättömät mittasuhteet, yhdenvertaisuutta ja syrjinnän poistamista ei voida tarkastella pelkästään eurooppalaisesta näkökulmasta; huomauttaa, että maailmanmarkkinoille tulvivat tuotteet ovat usein työvoiman kohtuuttoman hyväksikäytön tulosta (minkä vaikutukset näkyvät myös laittomassa siirtolaisuudessa) ja kehittyneimmät alueet (Yhdysvallat, Euroopan unioni) harjoittavat tieteellisten henkilövoimavarojen tuontia vähemmän kehittyneistä eteläisistä maista, minkä seurauksena ne eivät pääse eroon alikehittyneisyydestä;
17. katsoo, että EU:n olisi jäsenvaltioidensa suostumuksella ja olemassa olevia oikeusperustoja käyttäen otettava ensisijaiseksi tavoitteekseen edistää johdonmukaista yhdentymispolitiikkaa toteuttamalla lainsäädännöllisiä toimenpiteitä ja tarjoamalla taloudellista tukea;
18. toteaa, että kuten Haagin ohjelmassa todetaan, kolmansien maiden kansalaisten integroinnin tiellä olevat esteet on poistettava, ja vaatii tämän alan kansallisten integraatiopolitiikkojen ja EU:n aloitteiden tehokkaampaa koordinointia; katsoo, että integrointia koskeviin peruseriaatteisiin pitäisi sisältyä se, että integraatio:
 - on jatkuva kaksisuuntainen prosessi laillisesti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja isäntämaan välillä,
 - sisältää mm. syrjinnän vastaisen politiikan rajoittumatta kuitenkaan pelkästään siihen,
 - edellyttää Euroopan unionin perusarvojen ja perusihmisoikeuksien kunnioittamista,
 - edellyttää yhteiskunnan toimintaan osallistumisen perustaitoja,

- edellyttää usein toistuvaa vuorovaikutusta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua yhteiskunnan kaikkien jäsenten kesken yhteisillä foorumeilla ja yhteisten toimien puitteissa keskinäisen ymmärryksen parantamiseksi,
- ulottuu monille politiikan aloille, myös työllisyyteen ja koulutukseen;

on samaa mieltä Eurooppa-neuvoston kanssa, että integraatiota koskevien tietojen ja kokemusten järjestelmällisen vaihdon edistäminen on tarpeellista;

Vähemmistöjä syrjitään moninaisista syistä, muun muassa rodun, etnisen alkuperän, sukupuolisen suuntautumisen, uskonnon, vammaisuuden tai iän perusteella

19. pitää myönteisinä sitoumuksia, jotka komissio teki tiedonannossaan "yhtäläiset mahdollisuudet vammaisille: eurooppalainen toimintasuunnitelma" (KOM(2003)0650), jossa määrättiin mm. Euroopan vammaisten teemavuoden 2003 seurannasta, ja pitää erityisen myönteisenä, että komissio hyväksyi vammaisia koskevan eurooppalaisen toimintasuunnitelman; vaatii toimintasuunnitelman tavoitteiden ja välineiden vahvistamista pyrkien sisällyttämään EU:n aloitteisiin ja etenkin lainsäädäntöaloitteisiin, periaatteet, jotka koskevat vammaisuuden valtavirtaistamista, syrjimättömyyttä sekä esteettömyyttä;
20. varoittaa rikosten ja terrorismin torjuntaa koskevien toimien mahdollisista syrjivistä sivuvaikutuksista, sillä on olemassa näyttöä, että etniset vähemmistöt ovat viisi tai kuusi kertaa todennäköisemmin poliisin toimien, henkilöllisyyden tarkastamisen jne. kohteina;
21. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä, jäsenvaltioita, kaikkia Euroopan demokraattisia poliittisia puolueita, kansalaisyhteiskuntaa ja siihen kuuluvia yhdistyksiä:
 - tuomitsemaan kaikki antisemitistiset ja muslimien vastaiset teot ja ilmaisut, juutalaisten joukkotuhon kieltävien teorioiden elpymisen, kansanmurhien kiistämisen ja vähättelyn, ihmisyyttä vastaan tehdyt rikokset ja sotarikokset,
 - tuomitsemaan kaikki suvaitsemattomat ja rotuvihaa lietsovat teot, ahdistelun ja rasistisen väkivallan,
 - tuomitsemaan kaikki väkivallanteot, joiden motiivina on uskontoon tai rotuun liittyvä viha tai suvaitsemattomuus, mukaan luettuina kaikkiin uskonnollisiin paikkoihin, kohteisiin tai pyhäkköihin kohdistetut hyökkäykset,
 - tuomitsemaan kaiken valtion tai yksittäisten kansalaisten harjoittaman homofobisen tai transfobisen väkivallan, mukaan luettuna häirinnän, nöyryyttämisen sekä sanallisen ja fyysisen ahdistelun¹;

¹ Esimerkkejä homofobisista rikoksista ovat Lontoon naulapommi (1999), seksuaalivähemmistöjen kulkueisiin kohdistetut hyökkäykset Puolassa ja Bosniassa (2004) sekä kotikaupungissaan julman hyökkäyksen kohteeksi joutuneen Sebastian Nouchet'n elävältä polttaminen Ranskassa (2004).

- tuomitsemaan sen tosiseikan, että uskontoon tai etniseen alkuperään perustuva syrjintä jatkuu eri tasoilla huolimatta siitä, että Euroopan unioni on toteuttanut merkittäviä toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan soveltamiseksi; kiinnittää tässä suhteessa erityistä huomiota oikeuslaitoksen harjoittamaan syrjintään vähemmistöihin kuuluvia ihmisiä kohtaan;
- 22. toistaa, että uskonnon perusteella tapahtuva syrjintä on kiellettyä; kehottaa jäsenvaltioita ja ehdokasvaltioita huolehtimaan täydellisestä uskonnonvapaudesta ja tasa-arvosta kaikille uskonnoille; toistaa kuitenkin, että uskonnonvapaus ei oikeuta syrjintään esimerkiksi koulutuksen alalla;
- 23. panee merkille, että ennakkoluulot ja homofobia ovat edelleen osana julkista keskustelua ja kehottaa Euroopan unionia painostamaan jäsenvaltioita edelleen mukautumaan kansainvälisiin ja Euroopan tason ihmisoikeusnormeihin;
- 24. katsoo, että kasvavaa homofobiaa vastaan on ryhdyttävä toimiin; panee huolestuneena merkille, että homoseksuaaleihin kohdistuva väkivalta, kuten koulu- ja työpaikkakiusaaminen, poliittisten ja uskonnollisten johtajien vihanpurkaukset, terveydenhoitopalvelujen saannin vaikeutuminen (kuten esimerkiksi vakuutusturvan puuttuminen tai siirännäiselinten rajoitettu saatavuus) ja rajallinen pääsy työmarkkinoille, on lisääntynyt; kehottaa komissiota antamaan tiedonannon naimisissa olevien tai rekisteröityjen homoparien vapaan liikkuvuuden esteistä EU:ssa;
- 25. ottaa huomioon, että Euroopan yhteiskuntien ytimissä on ollut viime vuosina havaittavissa työttömyyden ja köyhyyden räjähdysmäistä kasvua, mikä on johtanut eriarvoisuuden ja syrjinnän sävyttämään erityistilanteeseen;
- 26. ottaa huomioon iäkkäämpien ja vammaisten korkeat työttömyysluvut, jotka johtuvat siitä, että koulutusohjelmiin pääsy ja uusien työllistymismahdollisuuksien löytäminen on vaikeampaa;
- 27. kehottaa työmarkkinaosapuolia työskentelemään tarmokkaasti vammaisuuden tai iän perusteella tapahtuvan syrjinnän poistamiseksi ja varmistamaan, että pääsy työmarkkinoille parantuu huomattavasti;
- 28. on vakuuttunut, että näihin pyrkimyksiin olisi myös sisällyttävä vuoropuhelun ja yhteistyön edistäminen yhteiskunnan eri osien välillä paikallisella ja kansallisella tasolla, mukaan lukien vuoropuhelu ja yhteistyö eri kulttuuristen, etnisten ja uskonnollisten ryhmien välillä; vaatii jäsenvaltioita ottamaan huomioon asianosaiset tahot ja kuulemaan niitä syrjinnän vastaisten lakien säätämisen yhteydessä;
- 29. kehottaa neuvostoa ja komissiota sekä jäsenvaltioiden paikallista, alueellista ja kansallista hallintoa eri tasoilla koordinoimaan toimenpiteitään syrjinnän kaikkien ilmenemismuotojen torjumiseksi, antisemitismi, islamfobinen/muslimien tai romanien vastainen toiminta, romanifobia ja islamfobia mukaan lukien, sekä kaikkiin vähemmistöryhmiin, romanit, kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuutta vailla olevat henkilöt mukaan lukien, kohdistuvien hyökkäysten torjumiseksi, jotta

noudatettaisiin suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita ja edistettäisiin kaikkien unionin alueella oleskelevien sosiaalista, taloudellista ja poliittista yhdentymistä;

30. kehottaa jäsenvaltioita tekemään kaikkensa varmistaakseen, että pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien lapset integroidaan tehokkaasti koulutusjärjestelmiin;

Sukupuoleen perustuva syrjintä

31. huomauttaa, että voimassa olevasta syrjinnänvastaisesta lainsäädännöstä huolimatta naisia syrjitään edelleen monilla jokapäiväisen elämän aloilla;
32. on erittäin pettynyt siihen, että neljännesvuosisata yhtäläisten mahdollisuuksien politiikkaa ei ole kaventanut juuri lainkaan sukupuolten välistä palkkakuilua; kehottaa komissiota antamaan kertomuksen palkkakuilun tilanteesta kaikissa jäsenvaltioissa ennen vuoden 2005 loppua;
33. panee merkille, että vaikka edistystä on havaittavissa naisten työllisyyden osalta, he saavat edelleen, korkeasta koulutustasostaan huolimatta, samasta työstä alhaisempaa palkkaa kuin miehet ja he saavat edelleen työnantajilta osakseen epäluuloista suhtautumista raskauteen ja äitiyteen liittyvien asioiden vuoksi; huomauttaa, että ei pidä myöskään unohtaa sukupuolisen häirinnän tapauksia, joista naisten on sosiaalisen häpäisyn tai irtisanomisen pelon vuoksi vaikea tehdä valituksia;
34. korostaa, että on tärkeää keskittyä sukupuolinäkökulmaan kaikissa syrjinnästä kärsivissä ryhmissä, koska näiden ryhmien naiset kohtaavat usein erityisongelmia;
35. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään metodiikan, jolla voidaan tutkia etnisyyden ja sukupuolen vuorovaikutusta ja tunnistaa naisten ja tyttöjen kärsimän syrjinnän monet muodot ja niiden vaikutukset heihin, jotta metodiikkaa voidaan käyttää perustana oikeudellisten välineiden, politiikan ja ohjelmien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa;
36. pyytää kiinnittämään huomiota kansallisiin vähemmistöihin (erityisesti romani- ja sintivähemmistöön) tai maahanmuuttajiin kuuluvien naisten syrjinnän moniin muotoihin, mikä vuoksi on tarpeen päättää yhtenäisestä lähestymistavasta;
37. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota kiinnittämään erityistä huomiota kansallisten tai uskonnollisten vähemmistöjen naisjäseniin, koska nämä ovat usein sekä valtaväestön että omien vähemmistöjensä jäsenten syrjinnän kohteina; katsoo, että jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin tällaisten naisten oikeuksien suojelemiseksi; katsoo, että suojelutoimiin voisi sisältyä jatkuva tiedon tarjoaminen vähemmistöjen naisjäsenille oikeuksista, jotka on taattu yhteisön ja kansallisessa lainsäädännössä kaikille ja etenkin naisille;

Romaniyhteisö

38. katsoo, että romaniyhteisö tarvitsee erityistä suojelua, koska unionin laajentumisen myötä se on yksi EU:n suurimmista vähemmistöistä, ja yhteisönä se on ollut historiallisesti heikossa asemassa, eikä sen ole ollut mahdollista kehittyä tietyillä avainaloilla, ja ottaa huomioon, että romanien kulttuuria, historiaa ja kieltä on usein laiminlyöty ja väheksytty;
39. panee merkille, että romanit erotellaan rodullisin perustein koulutuksessa ja että heidät usein sijoitetaan samoihin kouluihin kehitysvammaisten kanssa, heitä syrjitään asuntojen, terveydenhoidon ja julkisten palvelujen myöntämisen yhteydessä, heidän työttömyysprosenttinsa on korkea, julkiset viranomaiset epäävät usein heidän oikeutensa ja he ovat aliedustettuina politiikassa;
40. pitää myönteisenä edellä mainitun vihreän kirjan julkaisemista, koska siinä käsitellään romanien kohtaamia ongelmia laajentuneessa EU:ssa, kansallisille viranomaisille järjestettävää työpajaa, jossa pohditaan keinoja käyttää rakennerahastoja romanien ja muiden heikossa asemassa olevien vähemmistöjen auttamiseen, sekä komission käynnistämää, romaniyhteisön jäsenille suunnattua erityistä työharjoitteluohjelmaa; katsoo kuitenkin, että epäedullisen aseman konkreettisimpiin ilmentymiin voidaan myös puuttua:
- panemalla täytäntöön yhteisiä sopeuttamisohjelmia niissä jäsenvaltioissa, joissa asuu romaniyhteisön jäseniä, jotta konkreettisimmat romaniyhteisön kohtaamat ongelmat selvitettäisiin kymmenen vuoden sisällä,
 - edistämällä Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavia yhteisiä hankkeita,
 - auttamalla romaniyhteisön jäseniä oppimaan sen valtion kieltä, jossa he elävät, sekä edistämällä romanien kielen opettamista yhteisenä kielenä, jolla vahvistetaan heidän kulttuuriaan ja sosiaalista yhteenkuuluvuuttaan,
 - parantamalla työn, asumisen, sosiaalipalvelujen ja eläkejärjestelmien saatavuutta;

Uudet ja jo vakiintuneet maahanmuuttajat

41. katsoo, että äskettäin saapuneet maahanmuuttajat voivat kohdata erityisiä syrjinnän muotoja, jotka eroavat joiltakin osin siitä syrjinnästä, joka kohdistuu EU-kansalaisina oleviin, vakiintuneisiin etnisiin vähemmistöihin kuuluviin toisen, kolmannen tai neljännen polven maahanmuuttajiin;
42. pitää tärkeänä eron tekemistä maahanmuuttajataustaisten vähemmistöjen ja niiden perinteisten kansallisten ja etnisten vähemmistöjen välillä, joiden alkuperä on sillä alueella, jossa he asuvat;
43. katsoo, että maahanmuuttovähemmistöille on tärkeintä integroitua yhteiskuntaan mahdollisimman pikaisesti, esimerkiksi siten, että jäsenvaltiot yksinkertaistavat entisestään kansalaisoikeuksien myöntämisprosessia, jolloin on varmistettava, ettei integrointi johda vastentahtoiseen sulautumiseen tai heikennä kyseisessä valtiossa olevien

henkilöiden ryhmäidentiteettiä; pitää yhtä tärkeänä välttää ongelmia, jotka juontuvat kansallisissa laeissa olevista kansalaisuuden saamista koskevista eroista;

Kielelliset vähemmistöt

44. katsoo, että kielellisiin väestöryhmiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, ja kehottaa komissiota sekä jäsenvaltioita kohtelemaan niitä alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan, kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen, sekä edellä mainittujen Haagin ja Oslon suositusten mukaisesti;

Jäsenvaltion alueella elävät perinteiset tai etniset vähemmistöt

45. katsoo, että tehokas osallistuminen päätöksentekoon toissijaisuusperiaatteen ja itsehallinnon mukaisesti on yksi tehokkaimmista tavoista käsitellä perinteisiä vähemmistöyhteisöjä unionin parhaiden käytäntöjen mukaisesti; kannustaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta, ratifioimaan sen viipymättä;
46. katsoo, että perinteisten kansallisten vähemmistöjen yhteisöillä on erilaiset tarpeet kuin muilla vähemmistöryhmillä, että julkispolitiikkaa olisi keskitettävä nykyistä enemmän ja että itse unionin on vastattava näihin tarpeisiin asianmukaisemmin, koska laajentumisen seurauksena tällaisia vähemmistöjä on unionissa huomattavasti;

Jäsenvaltioissa pysyvästi asuvat henkilöt, joilla ei ole kansalaisuutta

47. ottaa huomioon, että jäsenvaltioissa pysyvästi asuvat henkilöt, joilla ei ole kansalaisuutta, muodostavat ainutlaatuisen tilanteen EU:ssa, ja kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota ryhtymään toimiin, jotta heillä olisi vastaavat oikeudet (erityisesti äänioikeus paikallisvaaleissa ja oikeus vapaa liikkuvuuteen) kuin EU:n kansalaisilla;
48. kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan alueellaan elävien kansalaisuutta vailla olevien henkilöiden muodostamiin yhteisöihin periaatetta kansallisten vähemmistöjen tehokkaasta osallistumisesta yhteiskunnalliseen päätöksentekoon kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan puiteyleissopimuksen 15 artiklan sekä Lundin suositusten mukaisesti, koska se on erittäin tärkeää heidän yhteiskuntaan integroimisensa kannalta, sekä nopeuttamaan kansalaisuuden saamista koskevaa prosessia, jotta useimmat EU-kansalaisuutta vailla olevat saisivat sen mahdollisimman nopeasti;
49. kehottaa komissiota laajentamaan romaneja ja rakennerahastoja käsittelevän työryhmän toimivaltuuksia kattamaan myös jäsenvaltioissa olevat kansalaisuutta vailla olevien henkilöiden muodostamat yhteisöt tai perustamaan erityisen työryhmän selvittämään heidän tilannettaan;

Ennen perustuslaista tehdyn sopimuksen voimaantuloa tarvittavat lainsäädäntötoimet

50. kiittää komissiota työskentelystä EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan hyväksi ja kehottaa komissiota jatkamaan EU:n vähemmistöjen kohtaamia ongelmia koskevan

johdonmukaisen yleisstrategian toteuttamista panemalla täytäntöön olemassa olevaa syrjinnän vastaista lainsäädäntöään ja harkitsemalla mahdollisia jatkotoimia, jotka perustuvat seuraaviin perussopimusten artikloihin:

- a) syrjinnän vastaista politiikkaa koskeva EY:n perustamissopimuksen 13 artikla; käyttämällä tätä oikeusperustaa, joka on vähemmistöjen suojelua ajatellen kauaskantoisin, unioni voisi kokemukseensa perustuen kehittää seuraavia jo toteutettuja aloitteita ja vahvistaa kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaan puiteyleissopimukseen kuuluvia eri määräyksiä, kuten 3 artiklan 1 kohtaa, 4 artiklan 2 ja 3 kohtaa sekä 6 ja 8 artiklaa,
- b) EY:n perustamissopimuksen 18 artikla, jossa säädetään liikkumis- ja oleskeluvapaudesta, voisi olla vahva perusta vähemmistöihin kuuluvien ihmisten liikkuvuuden helpottamiselle, jolla välttyttäisiin vähemmistöjen eristymiseltä ja uusien gettojen synnyltä tai vastentahtoiselta sulautumiselta;
- c) EY:n perustamissopimuksen 49, 95 ja 151 artikla voisivat muodostaa vahvan perustan kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 9 artiklassa mainittujen periaatteiden turvaamiselle, esimerkiksi sananvapauden ja tiedotusvälineiden käyttömahdollisuuksia koskevan syrjimättömyyden alalla,
- d) EY:n perustamissopimuksen 65 artikla ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artikla, joissa säädetään oikeudellisesta yhteistyöstä ja avunannosta ja jotka kattavat samat alueet kuin kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 10 artiklan 3 kohta, ovat erittäin tärkeitä vähemmistöön kuuluvalla avunhakijalle sekä siviili- että rikosoikeudellisissa menettelyissä,
- e) maahanmuuttopolitiikkaa koskeva EY:n perustamissopimuksen 62 artikla, joka on puutteellinen vielä kuusi vuotta Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeenkin (on syytä käsitellä pitkäaikaisten, laillisten maahanmuuttajien tarvetta integroitua yhteiskuntaan),
- f) EY:n perustamissopimuksen 137 artiklan 1 kohdan g, h, i ja j alakohta, joissa on kolmansien valtioiden kansalaisten työllistymistä, työmarkkinoilta syrjäytyneiden henkilöiden integroimista ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumista koskevia määräyksiä, olisivat vahva pohja vähemmistöihin suunnatuille uusille aloitteille,
- g) EY:n perustamissopimuksen 149 artikla, jossa määrätään koulutukseen pääsyn parantamisesta, voisi osaltaan koulutuksen kautta toimia perustana sille, että vähemmistöjen yhteiskuntaan integroimista voimistetaan kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 12 ja 14 artiklan mukaisesti,
- h) EY:n perustamissopimuksen 151 ja 163 artikla, joissa määrätään kulttuurista ja tutkimuksesta, voisivat olla merkittävä pohja vähemmistöille suunnattujen yhteisten ohjelmien kehittämiseksi näillä aloilla kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 12 artiklan mukaisesti;

51. kehottaa neuvostoa löytämään ratkaisun komission ehdotukseen neuvoston puitepäätökseksi rasismien ja muukalaisvihan vastaisesta toiminnasta¹; katsoo, että puitepäätös on tärkeä etappi kohti puitelainsäädäntöä rasismiin tai muukalaisvihaan perustuvan väkivallan tuomitsemiseksi rikoksena kaikkialla EU:n alueella ja tunnustamalla, että rasismiin tai muukalaisvihaan perustuvaa motivaatiota pidetään raskauttavana asianhaarana, joka johtaa pidempiin tuomioihin; palauttaa mieliin 4. heinäkuuta 2002 ilmaisemansa kannan², jossa kannatettiin ehdotusta; pitää myönteisenä oikeus- ja sisäasioita käsittelevän neuvoston 24. helmikuuta 2005 tekemää päätöstä käsitellä paikalleen juuttunutta puitepäätöstä uudelleen;

Tulevat taloudelliset ja rahoitukselliset toimenpiteet

52. katsoo, että Euroopan unionin olisi täydennettävä jäsenvaltioiden toimintaa asianmukaisella rahoituksella paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla:
- laatimalla rakennerahastojen, koheesiorahaston, Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja etenkin Equal -yhteisöaloitteen avulla kattava strategia vähemmistöjen suojelemiseksi syrjinnältä,
 - perustamalla uusia kokeiluhankkeita ja solidaarisuusverkostoja edellä 50 kohdassa tarkoitettujen perussopimusten määräysten perusteella sekä asianmukaisia vähemmistöihin liittyviä aloitteita kolmansien valtioiden kanssa,
 - sisällyttämään syrjimättömyyden kantavana periaatteena rakennerahastoihin ja etenkin ESR:ään ja edistämällä aktiivisesti ESR:n käyttöä direktiivien 2000/78/EY ja 2000/43/EY täytäntöönpanovälineenä,
 - palauttamalla syrjimättömyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevien monikansallisten aloitteiden rahoituksen yhteisön Progress-ohjelman perustamista koskevan ehdotuksen (KOM(2004)0488) yhteydessä,
 - helpottamalla valtiosta riippumattomien järjestöjen toimintaa niiden edustaessa henkilöitä, joiden kannalta EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa tarkoitetut perusteet ovat relevantteja, jotta he voisivat hyötyä rakennerahastoista ja erityisesti ESR:stä;

kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita siirtämään hallinnon hajauttamista koskevan EU:n politiikan mukaisesti osan rakennerahastoja koskevasta päätösvallostaan alueellisille ja paikallisille viranomaisille;

Täytäntöönpanotoimet ja palautemekanismit

53. suhtautuu myönteisesti seuraaviin komission tällä alalla hiljattain tekemiin aloitteisiin:

¹ EYVL C 75 E, 26.3.2002, s. 269.

² EUVL C 271 E, 12.11.2003, s. 558.

- komission puheenjohtajan perustamaan perusoikeuksista vastaavien komission jäsenten ryhmään, joilla pitäisi olla keskeinen asema vähemmistöjen suojelun ja syrjimättömyyden edistämiseksi,
 - yksiköiden väliseen ryhmään, joka koostuu 14:n eri komission yksikön edustajasta;
54. vaatii tietojen keräämistä suorasta ja epäsuorasta syrjinnästä (esimerkiksi vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden osuus köyhyysrajalla elävistä, työllisistä ja työttömistä, heidän koulutustasostaan jne.), jotta jäsenvaltioiden syrjinnänvastaisten toimien ja vähemmistöjen suojelun tehokkuudesta saadaan selkeää palautetta;
55. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään sukupuolinäkökohdat toimintasuunnitelmiinsa rasismiin, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja näihin liittyvän suvaitsemattomuuden poistamiseksi, ja erityisesti kehittämään sukupuolet huomioon ottavat ja sukupuolen mukaan eriytetyt suuntaviivat ja indikaattorit sekä käyttämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tilastotietoja kaikilla tasoilla;
56. vaatii perustamaan jäsenvaltioihin sekä hakija- ja ehdokasvaltioihin erityisiä lainvalvontaviranomaisten yksikköjä käsittelemään rotuun perustuvia rikoksia ja rasististen ryhmien toimintaa; katsoo, että näiden yksikköjen olisi perustettava valvonta-, luokittelu-, tallennus- ja seurantajärjestelmät niiden huomioon tulleita rasistisia välikohtauksia varten; suosittelee, että EUMC kehittäisi edelleen suuntaviivoja tietojen keräämiseksi rasistisista välikohtauksista tietosuojaturvan mukaisesti yhteistyössä poliisin ja yleisen syyttäjän kaltaisten lainvalvontaviranomaisten kanssa; kannustaa kehittämään vaihtoehtoisia mekanismeja tietojen keräämiseksi rasistisista rikoksista ja niiden uhreista;
57. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että julkisia palveluja ja neuvontaa tarjoava henkilöstö on tietoinen etnisiin vähemmistöihin ja maahanmuuttajiin kuuluvien naisten kohtaamista ongelmista ja että kyseinen henkilöstö saa rasismivastaista koulutusta, johon kuuluu sukupuolet huomioon ottava näkökulma;
58. vahvistaa vakaan käsityksensä, että muistaminen ja kasvatusta ovat tärkeitä tekijöitä pyrkimyksessä tehdä suvaitsemattomuudesta, syrjinnästä ja rasismista menneisyyteen kuuluvia ilmiöitä, ja kehottaa neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan kaikkinaisen syrjinnän torjuntaa lisäämällä tietoisuutta seuraavin tavoin:
- kehittämällä kykyä estää syrjintää ja vastata siihen tehokkaasti, etenkin vahvistamalla järjestöjen toimintamahdollisuuksia ja tukemalla tietojenvaihtoa ja hyviä toimintatapoja ja verkottumista Euroopan tasolla, ottaen samalla huomioon syrjinnän eri muotojen erityispiirteet;
 - edistämällä ja levittämällä myös tiedotuskampanjoiden avulla niitä arvoja ja toimintatapoja, joihin syrjinnän torjuminen perustuu, valistuskampanjoiden käynnistäminen ja tukeminen mukaan lukien, koska se katsoo syrjinnän estämisen olevan yhtä tärkeää kuin syrjinnän torjuminen;

- edistämällä opettajien koulutuksessa parhaiden mahdollisten valmiuksien antamista opetustyöhön rasismin, juutalaisvihan ja suvaitsemattomuuden torjumisen välttämättömyydestä sekä kulttuurisesta monimuotoisuudesta, etenkin maahanmuuton aikaan saamasta kulttuurisesta monimuotoisuudesta, aiheutuvat edut;
59. kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan oikeudellisesta suojelusta syrjintää vastaan, mukaan lukien myönteiset toimet, joissa otetaan huomioon sukupuolinäkökohdat ja EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa tarkoitetut perusteet;
60. on vakuuttunut, että toissijaisuusperiaatteen mukaisesti vähemmistöjen edustajien ja paikallisten, alueellisten ja kansallisten instituutioiden ja EU:n toimielinten olisi tehtävä yhteistyötä; katsoo, että tämän yhteistyön olisi perustuttava
- selkeisiin mittapuihin, joiden perusteella on mahdollista tarkastaa, onko toteutettu toimenpide ennalta määriteltyjen vaatimusten mukainen,
 - avoimeen koordinoitimenettelyyn, joka tuo yhteen jäsenvaltioiden eri viranomaiset ja Euroopan unionin toimielinten edustajat ja laajentaa hyvien käytänteiden soveltamista;
61. ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 ja 265 artiklan ja pyytää alueiden komiteaa ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa kertomaan mielipiteensä tässä päätöslauselmassa esiin otetusta vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisesta politiikasta; kannustaa kumpaakin komiteaa antamaan lausuntonsa vuoden 2006 puoliväliin mennessä ja keskittymään alueellisten tai paikallisten viranomaisten sekä järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan erilaisten taloudellisten ja sosiaalisten komponenttien erityisrooliin;
62. pitää ensiarvoisen tärkeänä, että perusoikeusvirastosta tulee EU:n toimielinten hyödyllinen yhteistyöväline, joka sovitetaan tiiviisti yhteen perusoikeuksia käsittelevien kansallisten laitosten kanssa; uskoo, että kyseisen viraston olisi myös seurattava tässä päätöslauselmassa hahmoteltujen politiikoiden vaikutuksia ja annettava säännöllisesti tietoja Euroopan parlamentille ja kansallisille parlamenteille;
63. kehottaa komissiota aloittamaan direktiivien 2000/43/EY ja 2000/78/EY uudelleentarkastelun Euroopan unionin syrjinnän vastaisten toimien vahvistamiseksi ja järjestämään suuren konferenssin, johon osallistuvat kaikki alan toimijat, erityisesti poliittiset edustajat ja julkisten laitosten edustajat kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä alalla toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen ja yhdistysten edustajat;
64. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden ja hakija- ja ehdokasmaiden hallituksille ja parlamenteille sekä talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle.

20.4.2005

TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNANLAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnänvastaisista toimista laajentuneessa EU:ssa
(2005/2008(INI))

Valmistelija: Maria Matsouka

EHDOTUKSET

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. katsoo, ettei unionin toimielinten merkittävä lainsäädäntötyö yksinään riitä ratkaisemaan täydellisesti eriarvoisuuden ongelmaa ja edistämään Euroopan kansalaisten tai muualta tulevien työntekijöiden kohtaaman syrjinnän torjumista; pitää mahdollisena, että Euroopan väestön työttömyys, köyhyys ja vanheneminen johtavat mahdollisesti erikoislaatuiseen, kulttuurisia ominaispiirteitä omaavaan "sosiaaliseen konfliktiin" kansallisten ja ulkomaalaisten työntekijöiden ja maahanmuuttajien sekä nuorten ja ikääntyneiden työntekijöiden välillä; ottaa huomioon, että tasa-arvoperiaatetta korostavan ja syrjinnän kieltävän eurooppalaisen lainsäädännön täytäntöönpano riippuu pitkälti kansallisten viranomaisten halukkuudesta ryhtyä asianmukaisiin toimiin ja arvioida saavutettuja tuloksia; katsoo, että tasa-arvon ja syrjimättömän kohtelun edistämiseksi EU:ssa vaaditaan myös mahdollisimman laajaa tiedottamista yleisölle, kansalaisyhteiskunnan aktiivista tukemista ja osallistumista sekä lisätukea muita kuin lainsäädännöllisiä toimia koskevassa päätöksenteossa;
2. panee merkille, että vaikka edistystä on havaittavissa naisten työllisyyden osalta, he saavat edelleen, korkeasta koulutustasostaan huolimatta, samasta työstä alhaisempaa palkkaa kuin miehet ja he saavat edelleen työnantajilta osakseen epäluuloista suhtautumista raskauteen ja äitiyteen liittyvien asioiden vuoksi; huomauttaa, että ei pidä myöskään unohtaa sukupuolisen häirinnän tapauksia, joista naisten on sosiaalisen häpäisyn tai irtisanomisen pelon vuoksi vaikea tehdä valituksia;
3. katsoo, että on syytä panna merkille iäkkäämpien ja vammaisten työntekijöiden korkeat työttömyysluvut, jotka johtuvat siitä, että koulutusohjelmiin pääsy ja uusien työllistymismahdollisuuksien löytäminen on vaikeampaa;

4. kiinnittää huomiota tarpeeseen panna täysimääräisesti täytäntöön yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annettu neuvoston direktiivi 2000/78/EY, jolla kielletään vammaisuuteen, ikään, uskuntoon tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä työpaikoilla;
5. ottaa huomioon, että monissa tapauksissa Euroopan unionin säädöksiä ja direktiivejä pannaan ainoastaan rajoitetusti täytäntöön, mikä johtuu lähinnä kansalaisten yhteiskunnallisia rakenteita koskevasta tietämättömyydestä, heidän epäluuloisuudestaan ja epäilyksistään; katsoo, että jäsenvaltioiden on rohkaistava julkisen ja yksityisen sektorin työnantajia lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytännön toimien avulla edistämään suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti tasa-arvon periaatetta ja syrjimätöntä kohtelua työelämässä ja -oloissa, työnsaantimahdollisuuksissa, urakehityksessä, palkkauksessa ja ammatillisessa koulutuksessa;
6. katsoo, että globalisaation yhteydessä, jossa taloudellinen toiminta ei ole maantieteellisesti rajoittunutta ja pääomien ja työn liikkuvuus on saavuttanut ennennäkemättömät mittasuhteet, yhdenvertaisuutta ja syrjinnän poistamista ei voida tarkastella "eurooppalaisesta näkökulmasta"; huomauttaa, että maailmanmarkkinoille tulivat tuotteet ovat usein työvoiman kohtuuttoman hyväksikäytön tulosta (minkä vaikutukset näkyvät myös laittomassa siirtolaisuudessa) ja kehittyneimmät alueet (Yhdysvallat, Euroopan unioni) harjoittavat tieteellisten henkilövoimavarojen "tuontia" vähemmän kehittyneistä eteläisistä maista, minkä seurauksena "alikehittyneisyydestä" ei päästä eroon;
7. panee merkille myös kansallisia vähemmistöjä koskevan kysymyksen, erityisesti mitä tulee Euroopan unionissa asuvaan 7–9 miljoonaan romaniin, joihin kohdistuu moninkertaista syrjintää;
8. katsoo tarpeelliseksi korostaa lopuksi sitä, että erikoislaatuinen syrjinnän lisääntymisen ja eriarvoisuuden tilanne, joka on yhteydessä työttömyyden ja köyhyyden räjähdysmäiseen kasvuun, on viime vuosina ollut havaittavissa eurooppalaisissa yhteiskunnissa.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Vähemmistöjen suojele ja syrjinnänvastaiset toimet laajentuneessa EU:ssa
Menettelynumero	2005/2008(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	EMPL 24.2.2005
Tehostettu yhteistyö	–
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Maria Matsouka 11.10.2004
Valiokuntakäsittely	15.3.2005 19.4.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	20.4.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 23 vastaan: 0 tyhjää: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Andersson, Emine Bozkurt, Ole Christensen, Jean Louis Cottigny, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Stephen Hughes, Sepp Kusstatscher, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Thomas Mann, Maria Matsouka, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Óry, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Jacek Protasiewicz, José Albino Silva Peneda, Anne Van Lancker.
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Udo Bullmann, Elisabeth Schroedter, Marc Tarabella, Patrizia Toia.
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	–

21.4.2005

KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

vähemmistöjen suojelemisesta ja syrjinnän torjumisesta Euroopan unionissa
(2005/2008(INI))

Valmistelija: Miguel Portas

EHDOTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14 artikla (Oikeus koulutukseen)

1. kehottaa jäsenvaltioita tekemään kaikkensa varmistaakseen, että pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien lapset integroidaan tehokkaasti koulutusjärjestelmiin;

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 22 artikla (Kulttuurinen, uskonnollinen ja kielellinen monimuotoisuus)

2. kehottaa Ranskaa allekirjoittamaan Euroopan neuvoston puitesopimuksen kansallisten vähemmistöjen suojelusta; kehottaa Belgiaa, Kreikkaa, Latviaa, Luxemburgia ja Alankomaita ratifioimaan puitesopimuksen;
3. kehottaa Belgiaa, Viroa, Kreikkaa, Irlantia, Latviaa, Liettuaa ja Portugalia allekirjoittamaan alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan; kehottaa Tšekin tasavaltaa, Ranskaa, Italiaa, Luxemburgia, Maltaa ja Puolaa ratifioimaan peruskirjan;
4. kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan toimiaan romanivähemmistön (roma- ja sintiheimot) tilanteen kohentamiseksi torjumalla työllistämisessä ja asuntomarkkinoilla ilmenevää syrjintää ja ottamalla huomioon romanilasten erityiset koulutustarpeet.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Vähemmistöjen suojeleminen ja syrjinnän torjuminen Euroopan unionissa
Menettelynumero	2005/2008(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	CULT 24.2.2005
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Miguel Portas 1.2.2005
Valiokuntakäsittely	14.3.2005 21.4.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	21.4.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 31 vastaan: 0 tyhjää: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	María Badía i Cutchet, Christopher Beazley, Giovanni Berlinguer, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Jolanta Dičkutė, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Claire Gibault, Vasco Graça Moura, Lissy Gröner, Luis Francisco Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Manolis Mavrommatis, Marianne Mikko, Zdzisław Zbigniew Podkański, Miguel Portas, Christa Prets, Karin Resetarits, Nikolaos Sifunakis, Helga Trüpel, Henri Weber, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Ivo Belet, Michael Cramer, András Gyürk, Małgorzata Handzlik, Gyula Hegyi, Ignasi Guardans Cambó, Nina Škottová, Witold Tomczak
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	

20.4.2005

NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnänvastaisista toimista laajentuneessa unionissa
(2005/2008(INI))

Valmistelija: Edit Bauer

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseensä:

- ottaa huomioon Euroopan perustuslakisopimuksen I-14 artiklan, jossa määritellään jaettuun toimivaltaan kuuluvat alat, joista yksi on vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue,
- ottaa huomioon direktiivin 2000/43/EY rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta ja direktiivin 2000/78/EY yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista sekä direktiivin 2002/73/EY yhdenvertaista kohtelua koskevan direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta,
- A. ottaa huomioon, että vähemmistöjen suojelu ja syrjinnänvastaiset toimet ovat kaksi eri asiaa,

Kansallisten vähemmistöjen suojelu:

1. katsoo, että on välttämätöntä erottaa selvästi toisistaan (kansalliset) vähemmistöt, maahanmuuttajat ja turvapaikan hakijat;
2. tähdentää, että vähemmistöjen oikeudet ovat olennainen osa perusihmisoikeuksia;
3. kehottaa komissiota laatimaan kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevat toimenpidestandardit;

4. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota kiinnittämään erityistä huomiota kansallisten tai uskonnollisten vähemmistöjen naisjäseniin, koska nämä ovat usein sekä valtaväestön että omien vähemmistöjensä jäsenten syrjinnän kohteina; katsoo, että varsinkin sellaisissa vähemmistöissä, joille on ominaista voimakas kiihkouskonnollisuus, naiset ovat epäsuotuisassa asemassa ja heiltä riistetään perusoikeudet kuten pääsy kaiken tasoiseen koulutukseen ja työmarkkinoille tai jopa oikeus valita vapaasti aviomiehensä; katsoo, että jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin tällaisten naisten suojelemiseksi; katsoo, että suojelutoimiin voisi sisältyä jatkuva tiedon tarjoaminen vähemmistöjen naisjäsenille oikeuksista, jotka on taattu yhteisön ja kansallisessa lainsäädännössä kaikille ja etenkin naisille;

Syrjinnänvastaisten toimien tehostaminen:

5. huomauttaa, että huolimatta voimassa olevasta syrjinnänvastaisesta lainsäädännöstä naisia syrjitään edelleen monilla jokapäiväisen elämän aloilla;
6. katsoo, että on myös kiinnitettävä huomiota naismaahanmuuttajien erityisongelmiin, joihin nämä joutuvat yrittäessään päästä työmarkkinoille ja tällä tavoin integroitua isäntämaahan;
7. pyytää kiinnittämään huomiota kansallisiin vähemmistöihin (erityisesti romani- ja sintivähemmistöön) tai maahanmuuttajiin kuuluvien naisten syrjinnän moniin muotoihin, mikä vuoksi on tarpeen päättää yhtenäisestä lähestymistavasta;
8. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään metodiikan, jolla voidaan tutkia etnisyyden ja sukupuolen vuorovaikutusta ja tunnistaa naisten ja tyttöjen kärsimän syrjinnän monet muodot ja sen vaikutukset heihin, jotta metodiikkaa voidaan käyttää perustana oikeudellisten välineiden, politiikan ja ohjelmien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa;
9. korostaa, että on tärkeää keskittyä sukupuolinäkökulmaan kaikissa syrjinnästä kärsivissä ryhmissä, koska näiden ryhmien naiset kohtaavat usein erityisongelmia;
10. vaatii tietojen keräämistä suorasta ja epäsuorasta syrjinnästä (esimerkiksi vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden/naisten osuudesta köyhyysrajalla elävistä, työllisistä ja työttömistä, koulutukseen osallistuvista jne.), jotta saadaan selkeää palautetta jäsenvaltioiden syrjinnänvastaisten toimien ja vähemmistöjen suojelun tehokkuudesta;
11. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään sukupuolinäkökohdat toimintasuunnitelmiinsa rasismiin, rassistisen syrjinnän, muukalaisvihan ja näihin liittyvän suvaitsemattomuuden poistamiseksi; kehottaa jäsenvaltioita erityisesti kehittämään sukupuolet huomioon ottavat ja sukupuolen mukaan eriytetyt suuntaviivat ja indikaattorit sekä käyttämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tilastotietoja kaikilla tasoilla;
12. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että julkisia palveluja ja neuvontaa tarjoava henkilöstö on tietoinen etnisiin vähemmistöihin ja maahanmuuttajiin kuuluvien

naisten kohtaamista ongelmista ja että kyseinen henkilöstö saa rasismivastaista koulutusta, johon kuuluu sukupuoli huomioon ottava näkökulma;

13. kehottaa jäsenvaltioita säätämään EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan perusteella syrjinnänvastaista politiikkaa tukevista toimenpiteistä ja sukupuolinäkökohdista.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Vähemmistöjen suojele ja syrjinnänvastaiset toimet laajentuneessa unionissa
Menettelynumero	2005/2008(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	LIBE
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	FEMM 24.2.2005
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Edit Bauer 17.3.2005
Valiokuntakäsittely	20.4.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	20.4.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 18 vastaan: 0 tyhjää: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Emine Bozkurt, Věra Flasarová, Zita Gurmai, María Esther Herranz García, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Pii-Noora Kauppi, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Angelika Niebler, Doris Pack, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Teresa Riera Madurell, Amalia Sartori, Lydia Schenardi, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Anna Hedh, Elisabeth Jeggle
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Vähemmistöjen suojele ja syrjinnän vastaiset politiikat laajentuneessa EU:ssa		
Menettelynumero	2005/2008(INI)		
Työjärjestyksen artikla	45 art.		
Asiasta vastaava valiokunta Luvasta ilmoitettu istunnossa (pvä)	LIBE 24.2.2005		
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	EMPL 24.2.2005	CULT 24.2.2005	FEMM 24.2.2005
Valiokunnat, jotka eivät antaneet lausuntoa Päätös tehty (pvä)			
Tehostettu yhteistyö Ilmoitettu istunnossa (pvä)			
Mietintöön sisältyvät päätöslauselmaesitykset			
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Claude Moraes 25.11.2004		
Alkuperäinen esittelijä			
Valiokuntakäsittely	16.3.2005	26.4.2005	
Hyväksytty (pvä)	26.4.2005		
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta:	33	
	vastaa:	14	
	tyhjää:	1	
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Nuno Alvaro, Edit Bauer, Mario Borghezio, Mihael Brejc, Maria Carlshamre, Michael Cashman, Giusto Catania, Charlotte Cederschiöld, Fausto Correia, Rosa Díez González, Antoine Duquesne, Kinga Gál, Patrick Gaubert, Elly de Groen-Kouwenhoven, Livia Járóka, Timothy Kirkhope, Ewa Klamt, Magda Kósáné Kovács, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Barbara Kudrycka, Romano Maria La Russa, Henrik Lax, Edith Mastenbroek, Claude Moraes, Hartmut Nassauer, Lapo Pistelli, Martine Roure, Michele Santoro, Inger Segelström, Frank Vanhecke, Ioannis Varvitsiotis, Tatjana Ždanoka		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Panayiotis Demetriou, Koenraad Dillen, Jeanine Hennis-Plasschaert, Sophia in 't Veld, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Antonio Masip Hidalgo, Jean Lambert, Vincent Peillon, Herbert Reul, Marie-Line Reynaud, Kyriacos Triantaphyllides, Rainer Wieland		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	María del Pilar Ayuso González, Ģirts Valdis Kristovskis, Véronique Mathieu, Manolis Mavrommatis		
Jätetty käsiteltäväksi (pvä) – A6	10.5.2005	A6-0140/2005	